

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Idy Hanzelovej, v právnej veci navrhovateľa: **J. F.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad vo Zvolene**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu č. 2004/3434/ R634/7 zo dňa 14. marca 2008, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24 Sp 51/2008-17 zo dňa 19. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24 Sp 51/2008-17 zo dňa 19. júna 2008 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil rozhodnutie č. 2004/3434/R634/7 zo dňa 14. marca 2008, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľ nespĺňa podmienky uvedené v § 1 ako aj v § 2 ods. 1 a § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady za pozemky v k.ú. K. M. pridelené Výmerom vydaným Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb.n. SNR o vlastníctve pôdy pridelenej Pastvinárskemu družstvu v k.ú. K. M. zapísané ako parcely:

a/ č. X. pasienok o výmere 17 467m²,

b/ č. X. roľa parif. o výmere 15 000m²,

a to z dôvodu, že parcela č. X. neprešla v období od 25.02.1948 do januára 1990 na

štát alebo inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov ako sú uvedené v § 3 zákona a z dôvodu, že parcela č. X. parifikovaná pôda nie je súčasťou poľnohospodárskeho ani lesného fondu ako je to uvedené v § 1 zákona.

V dôvodoch napadnutého rozsudku poukázal na správne zistený skutkový stav a z toho vyvodený správny právny záver odporcu, s ktorým sa krajský súd stotožnil. Podľa krajského súdu bolo jednoznačne preukázané, že nie je daný reštitučný titul, keďže v konaní bolo spoľahlivo zistené, že existencia druhej parcely č. X. zapísaná vo vložke č. 4 k.ú. K. M. nie je preukázaná. Lustráciou jednotlivých parciel zapísaných v tejto pozemno-knižnej vložke vyplýva, že tam nie je zapísaná žiadna parcela s výmerou 17 467ha, t.j. možno vylúčiť aj to, že keby došlo k mylnému zapísaniu iného čísla a v skutočnosti by sa malo jednať o inú parcelu. Keďže parc. PK č. X. sa nenachádza druhýkrát ani v konečnom rozdeľovacom pláne, s najväčšou pravdepodobnosťou došlo len k omylu vo Výmere. Preto, ak navrhovateľ preukazuje svoje vlastníctvo, resp. vlastníctvo svojho právneho predchodcu k tejto nehnuteľnosti uvedeným Výmerom, nepovažoval krajský súd takýto dôkaz za relevantný. Stotožnil sa preto so záverom odporcu, že ak nie je preukázaná existencia druhej parcely PK č. X., potom nemohla prejsť v rozhodujúcom období na štát alebo inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov ako sú uvedené v § 3 zákona.

Krajský súd poukázal na to, že reštitučný zákon č. 503/2003 Z.z. sa vzťahuje len na pozemky, ktoré tvoria poľnohospodársky fond podľa zákona č. 307/1992 Zb. a pozemky, ktoré tvoria lesný pôdny fond podľa zákona č. 61/1977 Zb. Zákon sa nevzťahuje na ďalšie nehnuteľnosti, ktoré v čase prechodu na štát neboli poľnohospodárske alebo lesné.

Pri pozemku parc. č. X. je uvedený druh roľa parifikovaná. Pre účely reštitúcie sa posudzuje druh pozemku v čase jeho odňatia - v čase prechodu na štát alebo inú právnickú osobu. Krajský súd sa stotožnil so stanoviskom odporcu, že ak predmetný pozemok bol zapísaný ako parifikát (pôda vyňatá z pôdohospodárskeho obrábania a slúži napr. na ťažbu piesku, štrku, kameňa, tehliarskej hliny) v čase prechodu na štát, jedná sa o pozemok, ktorý nepatrí do pôdohospodárskeho pôdneho fondu alebo lesného pôdneho fondu, keďže bol vyňatý z pôdohospodárskeho alebo lesného využívania. Podľa krajského súdu naznačuje tomu aj skutočnosť, že v jednotlivých Výmeroch pre prídelcov boli tieto pozemky označené ako stavebné a následne zastavané.

K námietke navrhovateľa, že je nelogické, aby pastvinárskemu družstvu bol pridelený pozemok, ktorý má charakter parifikovanej role krajský súd uviedol, že práve táto skutočnosť sponchybňuje, či vôbec takýto pozemok prídelcovi pridelený bol, najmä, ak v pozemkovoknižnej vložke č. 4 sa pozemok parc. č. X. nenachádzal. V pozemkovej knihe bol zapísaný pozemok parc. č. 1058/13, ktorá parcela podľa vyjadrenia zástupcu odporcu následne zanikla rozparcelovaním. Vychádzajú

z údajov Archívu Zvolen, Správy katastra Krupina a zhotoviteľa ROEP-u, ako aj zo samotného Výmeru o vlastníctve pôdy pre Pastvinárske družstvo K. M. a podľa údajov v konečnom rozdeľovacom pláne možno konštatovať zrejme nepresnosti u parcely č. X. Vychádzajúc z predpokladu, že vlastníctvo sa preukazovalo zápisom v pozemkovej knihe, pričom Výmer, od ktorého odvodzuje navrhovateľ vlastníctvo k predmetnej parcele uvádza údaj v rozpore s údajmi evidovanými v pozemkovej knihe, krajský súd nepovažoval takýto dôkaz za presvedčivý ohľadom preukázania vlastníctva parcely č. X.

Preto pokiaľ by aj súd vzhľadom na druh pozemku parifikát mal za to, že takýto druh pozemku patril v čase odňatia do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ hodnovernými dôkazmi nepreukázal nadobudnutie vlastníctva k predmetnému pozemku a následne stratu vlastníctva v rozhodnom období, vzhľadom na to, že v zápisnici, ktorou došlo k odovzdaniu nehnuteľnosti v prospech JRD neboli dostatočne špecifikované, nemožno vyhovieť uplatnenému reštitučnému nároku ani u parcely PK č. X.

Krajský súd k námietke navrhovateľa, že aj u parcely č. X. išlo o charakter parifikovanej role, uviedol, že pre rozhodnutie v predmetnej veci je takéto posudzovanie na obdobný prípad irelevantné, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že ohľadom namietanej parcely úrad rozhodol pozitívne v prospech navrhovateľa a predmetné rozhodnutie nebolo preskúmané v rozsahu takejto odvolacej námietky.

Krajský súd k námietke navrhovateľa, že odporca mal v prípade zistenia druhu pozemku parifikát postupovať podľa § 6 reštitučného zákona uviedol, že takéto námietka je nedôvodná, nakoľko predpokladom pre postup podľa § 6 písm. a/ - h/ zákona je preukázanie skutočnosti, že v čase prechodu na štát alebo inú právnickú osobu pozemok patril do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, čo v danom prípade nebolo splnené. Odporca by postupoval podľa § 6, ak by pozemok v čase odňatia patril do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, boli by splnené všetky podmienky na reštitúciu, avšak vlastníctvo k pozemkom by nebolo možné navrátiť v dôsledku niektorej z vymenovaných skutočností, ktoré nastali po odňatí pozemku štátom.

Na základe uvedeného krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu považoval za vydané v súlade so zákonom, a preto ho potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, v ktorom uviedol, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy na získanie rozhodujúcich skutočností. Nepožadoval predložiť originály písomností: vyjadrenia z katastra, vyjadrenia zhotoviteľa ROEP-u, spätnú identifikáciu, geometrický plán, konečný prídelový plán. Krajskému súdu vyčítal, že sa uspokojil so zavádzajúcimi tvrdeniami odporcu, že geometrický plán nemohol objednať, lebo je to finančne náročné.

Navrhovateľ uviedol, že relevantnými dôkazmi nadobudnutia pôdohospodárskych nehnuteľností Pastvinárskym družstvom K. M. sú:

- Výmer Povereníctva Pôdohospodárstva a pozemkovej reformy o pridelení 48 1139ha pôdohospodárskych nehnuteľností do vlastníctva (z 03.04.1948),
- Zápisnica z 21.07.1948 o odovzdaní a prevzatí pridelených pôdohospodárskych nehnuteľností prideľovacím výmerom (ide o fyzické prevzatie) Medzi pozemkami sú aj parcely X. pasienok o výmere 15 167m², parc. č. X. pasienok o výmere 17 467m² a parcela č. X. roľa parif. o výmere 15 000m²,
- List Miestnej roľníckej komisie K. M. zo dňa 16.11.1948 zaslaný Povereníctvu pôdohospodárstva, prijatý dňa 27.01.1949, v prílohe je zoznam prideľcov a platenie preddavkov podľa určenia, v tomto doklade je uvedené užívanie 48 1139ha pozemkov a zaplatenie preddavku 5000 Kčs.

Navrhovateľ uviedol, že týmito dokladmi preukazuje vlastníctvo pozemkov. Hoci zápisnicou o odovzdaní a prevzatí ako aj listom Miestnej roľníckej komisie preukazuje vlastníctvo Pastvinárskeho družstva (sú uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu odporcu) krajský súd tieto doklady neposudzoval.

Odporca v rozhodnutí vlastné tvrdenia dokazuje len ústnym podaním, žiadny doklad počas prejednávania nepredložil. Odporcovi vyčíta, že cituje z údajného končeného prídelového plánu, ktorý ale nepredložil k nahliadnutiu a krajský súd nepožiadaval predložiť konečný prídelový plán. Tento je uložený v Archíve Zvolen, a je dokladom relevantným.

Navrhovateľ odporcovi vyčítal, že pri skúmaní dokladov v archíve prehliadol Návrh prídelového plánu zo skonfiškovaných pôdohospodárskych majetkov, ktorý vyhotovila Miestna roľnícka komisia 01.04.1948, preskúmala a potvrdila Okresná roľnícka komisia 03.04.1948. Bol preskúmaný a schválený Povereníctvom pôdohospodárstva a je podpísaný za Povereníka. Jedná sa o právne relevantné doklady, v ktorých sú zapísané pridelené pozemky tak, ako vo výmere. Navrhovateľ k odvolaniu oba doklady pripojil. Krajskému súdu vyčítal, že skutkový stav veci posúdil len z administratívneho spisu a nepožiadaval predložiť prídelový plán k nahliadnutiu, aby sa mohol vyjadriť aj navrhovateľ. Tým bola narušená rovnosť medzi účastníkmi konania.

Krajskému súdu ďalej vyčítal, že sa stotožnil so stanoviskom odporcu, že je chyba v prideľovacom výmere, lebo parcela č. X. je zapísaná 2-krát, je ale zapísaná v rozdielnych výmerách, a to 15 167m² a 17 467m². V tzv. konečnom prídelovom pláne raz s výmerou 15 167m². V Návrhu prídelového plánu je parcela č. X. zaevidovaná 2x s rozdielnym výmerami, z čoho podľa navrhovateľa vyplýva, že musela existovať a existuje aj v súčasnosti, a to i o výmere 17 467m².

Navrhovateľ spochybnil vyjadrenia meračskej kancelárie, že pri spracovaní

ROEP-u rozdelili parcelu č. 1058/13, a tak mala vzniknúť parcela č. X., vedená ako parifikovaná. V pozemkovej knihe je parcela č. 1058/13 vedená ako roľa Č. Podľa mapy zobrazenia celého konfiškátu nemá roľa Č. žiadnu parifikovanú pôdu. Keďže z vyjadrenia vyplýva, že by ju mal niekto zastavať, preto uplatnil náhradu podľa § 6 reštitučného zákona.

Navrhovateľ namietal, že krajský súd spochybnil existenciu parcely č. X., keď podľa jeho názoru vo všetkých relevantných dokladoch, na ktoré sa odvolával, sa nachádzal. Odporcovi vyčítal, že nepredložil žiaden relevantný dôkaz o vyňatí z pôdneho fondu.

Vyjadrenie Ing. Š., ktorý tvrdil, že nemal k dispozícii rozdeľovaciu časť grafického prídellového plánu, preto sa riadil písomnou časťou konečného prídellového plánu, jednotlivými výmerami a čestnými prehláseniami doposiaľ žijúcich vlastníkov, navrhovateľ spochybnil, pretože ani jedna z oprávnených osôb sa na zhotovení ROEP-u nepodieľala a jeho tvrdenie, že parcela č. X. v tzv. konečnom prídellovom pláne bola vedená ako parifikovaná o výmere 2000m² je podľa navrhovateľa nepravdivé, pretože žiadna parcela s výmerou 2000m² nie je zapísaná, a ani jedna z evidovaných parcel nemá označenie parifikovaná. Na základe uvedeného navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. Uviedol, že konečný prídellový plán je súčasťou administratívneho spisu, dodatočne dodaný konečný prídellový plán predložený navrhovateľom nemá druhú stranu, kde sú aj ďalšie parcely. Medzi nimi aj parifikovaná parcela č. X. o výmere 2000m². Parcela X. je zapísaná iba raz, čo je podľa odporcu logické, nakoľko parcela č. X. bola v mape pozemkového katastra zakreslená len jedenkrát. Podobne bola evidovaná len jedenkrát, a to v PKV č. X., z ktorej boli robené prídely.

Odporca zdôraznil, že navrhovateľom predložený návrh prídellového plánu vyhotoveného Miestnou roľníckou komisiou je stále len návrhom a zhotoviteľ registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) v k.ú. K. M. sa ho pri nedostatkoch konečného prídellového plánu pridrižoval. Navrhovateľom uvedené chyby v konečnom rozdeľovacom pláne riešil zhotoviteľ ROEP preskúmaním máp pozemkového katastra, parcel na PKV č. 4, z ktorej bol daný prídely ako aj ostatných prídellov ako aj čestným vyhlásením v čase sparovania ROEP-u niektorých žijúcich prídellov a pamätníkov z obce. Tieto skutočnosti však nie sú predmetom reštitučného konania.

Poukázal na to, že jeho tvrdenie ohľadom geometrického plánu nie je zavádzajúce, ako tvrdí navrhovateľ, pretože geometrický plán na uvedené parcely nie je možné urobiť, nakoľko parcela č. X. je vedená v PK a pozemkovom katastri

raz, a tá už bola riešená rozhodnutím odporcu v prospech navrhovateľa. Parcela č. X. vedená ako parifikovaná pôda bola získaná rozdelením pozemno-knižnej parcely č. 1058/13. Keďže nebola nájdená v archívoch ani odporcom a ani navrhovateľom grafická časť konečného rozdeľovacieho plánu, bola táto parcela zakreslená v ROEP-e zhotoviteľom podľa čestných prehlásení. Geometrický plán vychádzajúci z týchto skutočností by len kopíroval parcely takto zakreslené v ROEP-e. V súčasnosti táto parcela registra „E“ neexistuje, nakoľko je v intraviláne obce, a je zastavaná rodinnými domami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal vec podľa § 246c, § 214 ods. 1 OSP v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní a podľa § 246c, § 219 OSP napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a pripojeného administratívneho spisu ako aj spisu krajského súdu dospel odvolací súd k záveru, že závery súdu prvého stupňa vychádzajú z náležitým spôsobom zisteného skutkového stavu a správnej aplikácie príslušných zákonných ustanovení.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepriznaní vlastníckeho práva navrhovateľa k žiadaným pozemkom, preto primárne v medziach odvolania navrhovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že krajský súd dôsledne posudzoval dôvody uvedené v opravnom prostriedku, pričom v predchádzajúcom konaní sa krajský súd zaoberal podrobne všetkými dôvodmi a námietkami, ktoré navrhovateľ uplatnil.

Zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb, a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku. Reštitučné predpisy boli vydané s cieľom zmierniť následky niektorých majetkových krívd a majú uľahčiť uplatnenie nárokov oprávnených osôb,

nie vylúčiť ich podľa všeobecných právnych predpisov. Zároveň si bol zákonodarca vedomý, že odstránenie všetkých krívd nie je reálne a že sa teda musí uspokojiť len s nápravou niektorých, a preto výklad týchto právnych predpisov nemôže byť natoľko dogmatický a ústavne nekonformný, že by zakladal de facto voči niektorým osobám krivdy nové. Preto pri aplikácii reštitučných predpisov treba postupovať veľmi citlivo, aby nedošlo k ďalším krivdám.

Zákon č. 503/2003 Z. z. v § 1 upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb. a § 37 až 39 zákona SNR č. 330/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria:

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria
- b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25.02.1948 do 01.01.1990 spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. platí, že ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v poradí uvedenom pod písmenami a/ - e/ citovaného ustanovenia.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na príslušnom obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z. z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý **prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.**

Reštitučné zákony nepredpokladajú (neprezumujú) ani jednu z podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach jednotlivých zákonov (v danom prípade § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z. z.), takže pre úspešné uplatnenie nároku musí oprávnená osoba preukázať uplatnený reštitučný titul.

Z obsahu predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že navrhovateľ

podal na Obvodnom pozemkovom úrade vo Zvolene v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. dňa 31. decembra 2004 žiadosť o navrátenie vlastníctva Pastvinárskemu družstvu v kat. území obce K. M. Domáhal sa vydania pozemkov podľa Výmeru vydaného Poverením pôdohospodárstva a pozemkovej reformy dňa 05.04.1948 podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Zb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa bolo prídelcovi Pastvinárske družstvo v kat. území obce K. M. schválené do vlastníctva poľnohospodárske nehnuteľnosti v kat. úz. K. M. o celkovej výmere 48 1139ha, ktoré sú v prídelovom pláne označené vo vložke č. 4 v katastrálnom území K. M. ako

- parc. č. X. pasienok o výmere	0.8 813ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	3.8305ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	1.7467ha
- parc. č. X. pol. cesta o výmere	0.6748ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	8.0020ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	2.4354ha
- parc. č. X. les o výmere	0.6226ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	0.3541ha
- parc. č. X. les o výmere	1.0730ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	0.6119ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	0.1762ha
- parc. č. X. les o výmere	5.7444ha
- parc. č. X. les o výmere	1.2348ha
- parc. č. X. pasienok o výmere	1.5167ha
- parc. č. X. les o výmere	10.5064ha
- parc. č. X. les o výmere	0.6355ha
- parc. č. X. roľa parif. o výmere	1.5000ha
- parc. č. X. roľa parif o výmere	0.7280ha
- parc. č. X. priehon o výmere	1.5000ha
- parc. č. X. agačina o výmere	4.3556ha

Odporca po vykonanom dokazovaní rozhodol o žiadosti navrhovateľa spolu štyrmi vecnými rozhodnutiami.

Rozhodnutím č. 2004/3434/R 634/2 zo dňa 17. septembra 2005 potvrdeným Krajským pozemkovým úradom v Banskej Bystrici, bolo zastavené konanie ohľadom pozemkov pridelených Vinohradníckemu družstvu v K. M.

Rozhodnutím č. 2004/3434/R 634/3 zo dňa 2. februára 2006 odporca rozhodol o lesných pozemkoch, keď nárok navrhovateľovi nepriznal, nakoľko vlastníctvo v rozhodnom období neprešlo na štát. Dôvodil, že pokiaľ sa tak stalo až na základe záznamu vykonanom v katastri nehnuteľností uskutočneného podľa rozhodnutia

o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov, stalo sa tak po uplynutí rozhodného obdobia, v ktorom malo dôjsť k prechodu vlastníctva na štát, preto nie je daný reštitučný nárok. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24 Sp 8/2004-18 zo dňa 10. mája 2006, proti ktorému navrhovateľ odvolanie nepodal; konanie je právoplatne skončené.

Rozhodnutím č. 2004/3434/R 634/4 zo dňa 26. júna 2006 odporca rozhodol o návrhu oprávnenej osoby - navrhovateľa, proti povinným osobám SR - SPF Bratislava a SR - Lesy SR, š. p. podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. tak, že navrhovateľ ako oprávnená osoba spĺňa podmienky § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z. z. na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré prešli do vlastníctva štátu na základe odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 81/1949 Zb. a oprávnenej osobe navráti vlastníctvo k pozemkom v katastrálnom území K. M. v súčasnosti vedené na LV č. X ako parcely registra „E“ č. X. - trvalé trávne porasty o výmere 15 362m², č. X. - ostatné plochy o výmere 6 771m², č. X. - orná pôda o výmere 82 825m² (opravené opravou rozhodnutia zo dňa 27.07.2006, č. 2004/3434/R 634/4 na správne X.), č. X. - trvalé trávne porasty o výmere 3 539m², č. X. - trvalé trávne porasty o výmere 1 713m², č. X. - orná pôda o výmere 7 222m² a č. X. - orná pôda o výmere 15 001m², na LV č. X ako parcela registra „E“ č. X. - trvalé trávne porasty o výmere 6 151m² a na LV č. X ako parcela registra „C“ č. 765 - lesné pozemky o výmere 28 891m² zapísané v čase odňatia ako pozemno-knižná vložka č. X. v kultúre pasienok, a to v podiely 1/81 z celku, ktorý podiel sa odpíše z podielu povinnej osoby. Týmto rozhodnutím správny orgán rozhodol o navrátení vlastníctva k zhora označeným pozemkom a uznal reštitučný nárok navrhovateľovi v podiele 1/81, vzhľadom na to, že podľa zoznamu prídelcov pasienkového spoločenstva prídelcov bolo 81. Navrhovateľa považoval za oprávnenú osobu v zmysle reštitučného zákona, nakoľko je synom pôvodného vlastníka J. F. staršieho.

Rozhodnutím č. 2004/3434/R 634/5 zo dňa 21. júla 2006 odporca rozhodol, že navrhovateľ J. F. nespĺňa podmienky uvedené v § 2 ods. 1 a § 3 zákona č. 503/2003 Z. z. na navrátenie vlastníctva alebo priznanie na náhradu za pozemky v kat. úz. K. M. pridelené Výmerom vydaným Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Zb. o vlastníctve pôdy pridelenej Pastvinárskemu družstvu v kat. úz. K. M. zapísané ako parcela:

a) č. X. - pasienok o výmere 17 467m²

b) č. X. - roľa parif o výmere 15 000m²

z dôvodu, že neprešli v období od 25. februára 1948 do januára 1990 na štát alebo inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov, ako sú uvedené v § 3 zákona. Týmto rozhodnutím odporca nepriznal navrhovateľovi vlastníctvo k parcelám č. X. a X. s odôvodnením, že parcela č. X. bola vo Výmere omylom zapísaná dvakrát, pričom o jednej bolo pozitívne rozhodnuté v poradí druhom rozhodnutí správneho orgánu a parcela č. X. sa v katastri nenachádza a nebola riešená ani pri spracovaní registra obnovenej evidencie pozemkov v kat. úz. K. M. v roku 1998.

Predmetom predchádzajúceho súdneho preskúmania vo veci vedenej na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 6 Sžo 26/2007 boli rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Zvolen č. 2004/3434/R 634/4 zo dňa 26. júna 2006 a č. 2004/3434/R 634/5 zo dňa 21. júla 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 19.12.2007 napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24Sp 26/2006-26 zo dňa 26. októbra 2006 v časti, v ktorej bolo potvrdené rozhodnutie odporcu č. 2004/3434/R 634/4 zo dňa 26. júna 2006 potvrdil a v časti, ktorou bolo potvrdené rozhodnutie odporcu č. 2004/3434/R 634/5 zo dňa 21. júla 2006, napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie odporcu č. 2004/3434/R 634/5 zo dňa 21. júla 2006 zrušil a vec v tomto rozsahu mu vrátil na ďalšie konanie.

Z predmetného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (zo dňa 19.12.2007) vyplýva, že považoval za dôvodnú tú časť odvolania, ktorá sa týkala nedostatočného zistenia skutočného stavu veci týkajúceho sa rozhodnutia odporcu č. 2004/3434/R 634/5 zo dňa 21. júla 2006 o nepriznaní vlastníctva k parcelám č. X. a X. s odôvodnením, že parcela č. X. bola vo Výmere omylom zapísaná dvakrát, pričom o jednej bolo pozitívne rozhodnuté v poradí druhom rozhodnutí správneho orgánu a parcela č. X. sa v katastri nenachádza a nebola riešená ani pri spracovaní registra obnovennej evidencie pozemkov v kat. úz. K. M. v roku 1998, nakoľko pre tento záver si správny orgán nezadovážil dostatok skutkových podkladov, a to podrobnej identifikácie parciel, prípadne vyhotovenia geometrického plánu.

Uviedol, že až po takomto doplnení dokazovania bude možné ustáliť, aká bola skutočná výmera parcely č. X., či bola vo Výmere o prúdele pôdy zo dňa 05.04.1948 zapísaná dvakrát, a či parcela č. X. – roľa parif. o výmere 1 5000ha zanikla či bola začlenená do iných parciel, nakoľko púhe konštatovanie, že táto parcela nebola riešená pri spracovaní registra obnovennej evidencie pôdy (ROEP) v kaz. úz. K. M. v roku 1998 nie je pre zákonné rozhodnutie postačujúce.

V ďalšom konaní pred správnym orgánom nebolo teda sporné, že navrhovateľ je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 1 a ods. 2, písm. c/ zákona č. 503/2003 Z. z. a že vo svojom mene uplatnil nárok v zákonom stanovenej lehote podľa § 5 ods. 1 veta prvá cit. zákona. Taktiež nebolo sporné, že k nehnuteľnostiam označeným vo výroku rozhodnutia odporcu č. 2004/3434/R 634/4 z 26. júna 2006 vznikol navrhovateľovi nárok na ich vrátenie pre splnenie podmienok uvedených v § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z. z..

K otázke nenavrátania vlastníctva, resp. náhrady za pozemky parc. č. X. - pasienok o výmere 17 467m² a parc. č. X. - roľa parif. o výmere 15 000m² navrhovateľovi, o ktorej rozhodol rozhodnutím č. 2004/3434/R6347/7 zo dňa 14. marca 2008 odporca uviedol, že doplnil dokazovanie ohľadom parciel č. X. a X.,

a to dopytom na Archív vo Zvolene a zistil, že na základe nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR došlo ku konfiškovaníu a následnému rozdeleníu pôdy bývalého vlastníka Dr. B. T., podľa Výmerov o vlastníctve pôdy ako i konečného prídelového plánu. Nájdená bola len písomná časť konečného prídelového plánu a jednotlivé výmery pre fyzické osoby ako aj pre Pastvinárske družstvo K. M. Grafická časť nebola nájdená. Pri preskúmaní uvedených dokladov odporca zistil rozdiely medzi Výmerom o vlastníctve pôdy pre Potravinárske družstvo K. M. a konečným rozdeľovacím plánom, a to vo Výmere o vlastníctve pôdy bola parcela č. X. uvedená dvakrát, v konečnom rozdeľovacom pláne len jedenkrát. Vo Výmere o vlastníctve pôdy bola parcela X. vedená ako parifikovaná pôda a mala výmeru 15000m², v konečnom prídelovom pláne len 2000m².

Odporca vychádzal zo spätnej identifikácie na parcelu pozemno-knižná vložka č. X. a stanoviska Správy katastra v Krupine, podľa ktorého parcela č. X. o výmere 15 167m² druh pasienok sa nachádza aj v pozemno-knižnej vložke č. 4, jedná sa o identickú parcelu. Ďalšia parcela s tým istým číslom podľa odporcu nemôže existovať a podľa odporcu došlo zrejme k omylu v písaní vo Výmere o vlastníctve pôdy, pretože sa nemôže vyskytovať duplicita parciel s tým istým číslom.

Podľa zistení odporcu, parcela č. X. sa v pozemno-knižnej vložke č. X. nenachádza, podobne sa nenachádza ani v archíve grafická alebo písomná dokumentácia konečného prídelového plánu, a preto nie je možné urobiť ani spätnú identifikáciu na parcelu zapísanú vo Výmere o vlastníctve pôdy č. X.. Odporca ďalej vychádzal zo stanoviska zhotoviteľa ROEP-u Ing. J. Š., ktorý uviedol, že nakoľko nebola grafická časť konečného prídelového plánu, pri spracovaní ROEP-u sa riadil písomnou časťou konečného prídelového plánu a jednotlivými výmery. U parciel orných, ktoré boli rozdelené na jednotlivé parcely pre prídelencov postupovali podľa čestného vyhlásenia niektorých dosiaľ žijúcich vlastníkov prídelcov.

K parcele č. X. uviedol, že v rozdeľovacom pláne je táto parcela zapísaná len jeden krát a k parcele č. X. konštatoval, že vo Výmere je táto parcela zaznamenaná s výmerou 15 000m², a v konečnom rozdeľovacom pláne len s výmerou 2000m², čo vysvetlil tým, že pri grafickom rozdeľovaní pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. X. na jednotlivé dielčie parcely bola táto pôvodná parcela rozdelená jednotlivým prídelcom podľa konečného prídelového plánu, vrátane parcely č. X. parifikovaná pôda o výmere 2000m².

Na základe uvedeného odporcu uviedol, že vzhľadom na to, že druhá parcela č. X. neexistuje, nemohla prejsť v rozhodujúcom období na štát alebo inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov uvedených v § 3 reštitučného zákona. Ohľadom parcely č. X. uviedol, že navrhovateľ nespĺňa podmienky navrátenia alebo vyplatenia náhrady podľa § 1 reštitučného zákona, pretože druh pozemku je parifikovaná pôda,

ktorá nie je pôdou, ktorú tvorí poľnohospodársky alebo lesný fond, keďže parifikovaná pôda je pôda označená v bývalom katastri ako úmyselne odňatá pôdohospodárskemu alebo lesnému užívaniu.

V danom prípade sa jednalo o pôdu vyňatú pre stavebné účely, čo dosvedčuje i označenie stavebné pozemky, ktoré aj boli zapísané v prídelových výmeroch pre prídecov ako aj neskoršie zastavanie všetkých týchto pozemkov.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami odporcu uplatnenými v opravnom prostriedku a zaujal k nim stanovisko s podrobným právnym záverom, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na tieto správne závery odkazuje.

Podľa odvolacieho súdu krajský súd správne dospel k záveru, že v konaní pred odporcom bolo jednoznačne preukázané, že nie je daný reštitučný titul, keďže v konaní bolo preukázané, že existencia druhej parcely č. X. zapísaná vo vložke č. X. k.ú. K. M. nie je preukázaná. Lustráciou jednotlivých parciel zapísaných v tejto pozemno-knižnej vložke vyplýva, že tam nie je zapísaná žiadna parcela s výmerou 1.7467ha, t.j. možno vylúčiť aj to, že keby došlo k mylnému zapísaniu iného čísla v skutočnosti by sa malo jednať o inú parcelu. Keďže parc. PK č. X. sa nenachádza druhýkrát ani v konečnom rozdeľovacom pláne, s najväčšou pravdepodobnosťou došlo len k omylu vo Výmere. Preto, ak navrhovateľ preukazuje svoje vlastníctvo, resp. vlastníctvo svojho právneho predchodcu k tejto nehnuteľnosti citovaným Výmerom, nepovažoval správne krajský súd takýto dôkaz za relevantný. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom krajského súdu, že ak nie je preukázaná existencia druhej parcely PK č. X., potom nemohla prejsť v rozhodujúcom období na štát alebo inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov ako sú uvedené v § 3 zákona.

Odvolací súd poukazuje na to, že reštitučný zákon č. 503/2003 Z.z. sa vzťahuje len na pozemky, ktoré tvoria poľnohospodársky fond podľa zákona č. 307/1992 Zb. a pozemky, ktoré tvoria lesný pôdny fond podľa zákona č. 61/1977 Zb. Zákon sa nevzťahuje na ďalšie nehnuteľnosti, ktoré v čase prechodu na štát neboli poľnohospodárske alebo lesné.

Ako správne konštatoval odporca pri pozemku parc. č. X. je uvedený druh roľa parifikovaná. Pre účely reštitúcie sa posudzuje druh pozemku v čase jeho odňatia - v čase prechodu na štát alebo inú právnickú osobu. Krajský súd sa preto dôvodne stotožnil so stanoviskom odporcu, že ak predmetný pozemok bol zapísaný ako parifikát (pôda vyňatá z pôdohospodárskeho obrábania a slúži napr. na ťažbu piesku, štrku, kameňa, tehliarskej hliny) v čase prechodu na štát, jedná sa o pozemok, ktorý nepatrí do pôdohospodárskeho pôdneho fondu alebo lesného pôdneho fondu, keďže bol vyňatý z pôdohospodárskeho alebo lesného využívania. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že v jednotlivých Výmeroch pre prídecov

boli tieto pozemky označené ako stavebné a následne zastavané.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Odporca totiž v rozhodnutí uviedol, na základe akých podkladov rozhodol, ktoré považoval za rozhodujúce a prečo na navrhovateľom predložené doklady neprihliadol. V dôvodoch napadnutého rozsudku krajský súd poukázal na správne zistený skutkový stav a z toho vyodený správny právny záver odporcu, s ktorým sa krajský súd stotožnil. Odvolací súd sa s právnym záverom krajského súdu stotožňuje, a v podrobnostiach na tieto správne závery odkazuje.

K odvolacej námietke navrhovateľa, že sa krajský súd nezaoberal dokladmi preukazujúcimi vlastníctvo pozemkov (zápisnicou o odovzdaní a prevzatí ako aj listom Miestnej roľníckej komisie preukazuje vlastníctvo Pastvinárskeho družstva, na ktoré sa odvolával v odvolaní proti rozhodnutiu odporcu), považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že konanie a rozhodovanie o opravnom prostriedku je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu podľa V. časti (jej 3. hlavy) OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania.

Nie je preto úlohou prvostupňového súdu doplňovať vecnú, či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je ani jeho úlohou vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 250i OSP.

Preto, ak navrhovateľ tvrdil, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy na získanie rozhodujúcich skutočností, považoval odvolací súd túto námietku za nedôvodnú.

Odvolací súd sa napokon stotožnil aj so záverom krajského súdu, k námietke navrhovateľa, že odporca mal v prípade zistenia druhu pozemku parifikát postupovať podľa § 6 reštitučného zákona, keď uviedol, že takáto námietka je nedôvodná, nakoľko predpokladom pre postup podľa § 6 písm. a/ - h/ zákona je preukázanie skutočnosti, že v čase prechodu na štát alebo inú právnickú osobu pozemok patril do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, čo v danom prípade nebolo ani podľa odvolacieho súdu splnené.

Preto, ak krajský súd konštatoval, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom, bolo potrebné napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 246c a 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 vety druhej OSP.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 246c OSP).

V Bratislave dňa 4. augusta 2009

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová